

31991L0628

L 340/17

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

11.12.1991.

PADOMES DIREKTĪVA
(1991. gada 19. novembris)
par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā, ar kuru groza Direktīvas 90/425/EEK un 91/496/EEK

(91/628/EEK)

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 43. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu (1),

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu (2),

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu (3),

tā kā savā 1987. gada 20. februāra rezolūcijā par dzīvnieku labturības politiku (4) Eiropas Parlaments aicināja Komisiju izvirzīt priekšlikumus par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā;

tā kā, lai novērstu tehniskus šķēršļus dzīvu dzīvnieku tirdzniecībā un ļautu attiecīgajām tirgus organizācijām vienmērīgi darboties, vienlaikus nodrošinot attiecīgajiem dzīvniekiem apmierinošu aizsardzības līmeni, Kopiena ir pieņēmusi noteikumus šajā jomā;

tā kā visas dalībvalstis ir ratificējušas Eiropas Konvenciju par dzīvnieku aizsardzību starptautiskās pārvadāšanas laikā un ir parakstījušas papildu protokolu, kas ļauj Kopienai kā tādai pievienoties minētajai konvencijai;

tā kā Padomes 1982. gada 3. decembra Regulā (EEK) Nr. 3626/82 par Konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudēto savaļas sugu dzīvniekiem un augiem ieviešanu Kopienā (5), šē turpmāk "Cītes", ir reglamentēti dažu sugu pārvadāšanas nosacījumi;

tā kā ar Direktīvu 77/489/EEK (6) noteica noteikumus par dzīvnieku aizsardzību starptautiskās pārvadāšanas laikā; tā kā ar Direktīvu 81/389/EEK (7) noteica Direktīvas 77/489/EEK izpildes pasākumus un, jo īpaši, ieviesa pārbaudes uz Kopienas iekšējām robežām;

tā kā, lai sasniegtu tos pašus mērķus, un jo īpaši attiecībā uz dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā, iekšējā tirgus izveides kontekstā ir jāgroza Direktīvas 90/425/EEK (8) noteikumi, *inter alia*, lai saskaņotu iepriekšējās pārbaudes attiecībā uz dzīvnieku labturību pārvadāšanas laikā;

tā kā šajā sistēmā jāietver dzīvnieku pārvadāšana Kopienā, uz Kopienu un no tās, un jāatceļ sistemātiskas pārbaudes uz Kopienas iekšējām robežām;

tā kā dzīvnieku, tostarp kaušanai paredzētu dzīvnieku, labturības dēļ tāla pārvadāšana pēc iespējas jāsamazina;

tā kā ierosinātajiem noteikumiem jānodrošina efektīvāka dzīvnieku aizsardzība pārvadāšanas laikā;

tā kā Direktīva 91/496/EEK (9) jāgroza, lai pielāgotu to šai direktīvai; tā kā Direktīvas 77/489/EEK un 81/389/EEK turpmāk jāatceļ,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

Vispārīgie noteikumi

1. pants

1. Šī direktīva attiecas uz šādu dzīvnieku pārvadāšanu:

- a) uz mājas nepārnadziem un mājas dzīvniekiem, kuri pieder govju, aitu, kazu un cūku sugai;
- b) uz mājputniem, mājas putniem un mājas trušiem;
- c) uz mājas kaķiem un mājas suņiem;
- d) uz citiem zīdītājdzīvniekiem un putniem;
- e) uz citiem mugurkaulniekiem un aukstasiņu dzīvniekiem.

(1) OV C 214, 21.8.1989., 36. lpp. un OV C 154, 23.6.1990., 7. lpp.

(2) OV C 113, 7.5.1990., 206. lpp.

(3) OV C 56, 7.3.1990., 29. lpp.

(4) OV C 76, 7.3.1987., 185. lpp.

(5) OV L 384, 31.12.1982., 1. lpp.. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EEK) Nr. 197/90 (OV L 29, 31.1.1990., 1. lpp.).

(6) OV L 200, 8.8.1977., 10. lpp.

(7) OV L 150, 6.6.1981., 1. lpp.. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EEK) Nr. 3768/85 (OV L 362, 31.12.1985., 8. lpp.).

(8) OV L 224, 18.8.1990., 29. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 91/496/EEK (OV L 268, 24.9.1991., 56. lpp.).

(9) OV L 268, 24.9.1991., 56. lpp.

2. Šī direktīva neattiecas uz:

- a) ceļotājiem, kuri pārvadā lolojumdzīvniekus bezpeļņas mērķiem;
- b) neierobežojot attiecīgos valsts noteikumus, uz dzīvnieku pārvadāšanu, ko veic:
  - ne vairāk kā 50 km attālumā, skaitot no dzīvnieku pārvadāšanas sākuma līdz galapunktam, vai
  - lopkopji vai nobarotāji, izmantojot sev piederošus lauksaimniecības transportlīdzekļus, gadījumos, kad ģeogrāfisko apstākļu dēļ dažām dzīvnieku sugām sezonāli jāizmanto vasaras ganības bezpeļņas nolūkā.

2. pants

1. Šajā direktīvā pēc vajadzības piemēro definīcijas, kas minētas Direktīvas 89/662/EEK ⁽¹⁾ 2. pantā, Direktīvas 90/425/EEK 2. pantā, Direktīvas 90/675/EEK ⁽²⁾ 2. pantā un Direktīvas 91/496/EEK 2. pantā.

2. Papildus piemēro šādas definīcijas:

- a) "transportlīdzeklis" - tās ceļa transportlīdzekļu, dzelzceļa transportlīdzekļu, kuģu un lidaparātu daļas, ko izmanto dzīvnieku iekraušanai un vešanai, kā arī konteineri sauszemes, jūras vai gaisa transportam;
- b) "pārvadāšana" - jebkura dzīvnieku pārvietošana, ko veic ar transportlīdzekli un kas ietver dzīvnieku iekraušanu vai izkraušanu;
- c) "pieturvieta" - vieta, kur braucieni pārtrauc, lai atpūtinātu, pabarotu vai padzirdītu dzīvniekus;
- d) "pārvietošanas punkts" - vieta, kur pārvadāšanu pārtrauc, lai pārvietotu dzīvniekus no viena transportlīdzekļa uz citu;
- e) "izbraukšanas vieta" - vieta, kur, neierobežojot 1. panta 2. punkta b) apakšpunkta noteikumus, dzīvnieku pirmoreiz iekrauj transportlīdzeklī, vai jebkura vieta, kur dzīvnieki ir izkrauti un izmitināti vismaz 10 stundas, padzirdīti, pabaroti un vajadzības gadījumā aprūpēti, bet izņemot jebkuru pieturvietu vai pārvietošanas punktu.

Tirgus un savākšanas centrus, kas apstiprināti saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, arī var uzskatīt par izbraukšanas vietām,

- ja dzīvnieku pirmā iekraušanas vieta atrodas mazāk nekā 50 km attālumā no minētajiem tirgiem vai savākšanas centriem,

— ja, kaut arī pirmajā ievilkumā minētais attālums ir lielāks nekā 50 km, dzīvniekiem ir bijis atpūtas periods, kura ilgumu nosaka saskaņā ar 17. pantā paredzēto procedūru, un tie pirms pārkraušanas ir padzirdīti un pabaroti;

- f) "galapunkts" - vieta, kur dzīvniekus pilnībā izkrauj no transportlīdzekļa, bet izņemot pieturvietu vai pārvietošanas punktu;
- g) "brauciens" - pārvadāšana no izbraukšanas vietas līdz galapunktam.

II NODAĻA

Pārvadāšana un pārbaudes Kopienas teritorijā

3. pants

1. Dalībvalstis nodrošina, ka:

- a) pārvadāšanu no dalībvalsts, uz dalībvalsti un dalībvalsts robežās veic saskaņā ar šo direktīvu unattiecībā uz dzīvniekiem, kuri minēti:

— 1. panta a) apakšpunktā, ievērojot pielikuma I nodaļas noteikumus,

— 1. panta b) apakšpunktā, ievērojot pielikuma II nodaļas noteikumus,

— 1. panta c) apakšpunktā, ievērojot pielikuma III nodaļas noteikumus,

— 1. panta d) apakšpunktā, ievērojot pielikuma IV nodaļas noteikumus,

— 1. panta e) apakšpunktā, ievērojot pielikuma V nodaļas noteikumus;

- b) nevienu dzīvnieku nepārvadā, ja tas nav derīgs paredzētajam braucienam un ja nav paredzēti pienācīgi noteikumi tā aprūpei brauciena laikā un pēc ierašanās galapunktā. Slimus vai ievainotus dzīvniekus neuzskata par derīgiem pārvadāšanai. Šo noteikumu tomēr nepiemēro:

i) dzīvniekiem, kas ir viegli ievainoti vai apslimuši un kuru pārvadāšana nerada nevajadzīgas ciešanas;

ii) dzīvniekiem, ko pārvadā zinātniskiem mērķiem, kurus apstiprinājusi kompetentā iestāde;

- c) dzīvniekiem, kuri saslimst vai ko ievaino pārvadāšanas laikā, pēc iespējas drīzāk sniedz pirmo palīdzību; tiem sniedz vajadzīgo veterināro aprūpi un, vajadzības gadījumā, veic piespiedu kaušanu veidā, kas tiem nerada nevajadzīgas ciešanas.

⁽¹⁾ OV L 395, 30.12.1989., 13. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 91/496/EEK (OV L 268, 24.9.1991., 56. lpp.).

⁽²⁾ OV L 373, 31.12.1990., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 91/496/EEK (OV L 268, 24.9.1991., 56. lpp.).

2. Neatkarīgi no 1. punkta b) apakšpunkta, dalībvalstis var atļaut dzīvnieku pārvadāšanu ārkārtas veterinārajai aprūpei vai piespiedu kaušanai, ievērojot nosacījumus, kas neatbilst šīs direktīvas prasībām. Dalībvalstis nodrošina, ka tādu pārvadāšanu atļauj tikai tad, ja attiecīgajiem dzīvniekiem netiek radītas nevajadzīgas ciešanas vai veikta slikta aprūpe. Sīki izstrādātas normas šā punkta piemērošanai vajadzības gadījumā pieņem saskaņā ar 17. pantā noteikto procedūru.

3. Neierobežojot šīs direktīvas pielikuma 1. punkta a) un b) apakšpunktā noteiktās prasības, Padome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma, nosaka atbilstošus papildu nosacījumus dažu dzīvnieku sugu — tādu kā nepārnadžī, savvaļas putni un jūras zīdītāji — pārvadāšanai, lai sargātu to labturību.

Līdz minēto noteikumu izpildei dalībvalstis var, ievērojot vispārējos Līguma noteikumus, piemērot attiecīgos valsts papildu noteikumus.

4. pants

Dalībvalstis nodrošina, lai dzīvnieki visa brauciena laikā būtu identificēti un reģistrēti saskaņā ar Direktīvas 90/425/EEK 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu un lai tiem būtu pavaddokumenti, kas prasīti Kopienas vai valsts tiesību aktos, lai kompetentā iestāde varētu pārbaudīt:

- to izcelsmi un īpašnieku,
- to izbraukšanas vietu un galapunktu,
- izbraukšanas datumu un laiku.

5. pants

Dalībvalstis nodrošina, ka:

- 1) jebkura fiziska vai juridiska persona, kas pārvadā dzīvniekus peļņas nolūkos:
  - a) ir reģistrēta tā, lai kompetentā iestāde varētu pārbaudīt šīs direktīvas prasību izpildi;
  - b) pārvadā dzīvniekus, uz kuriem attiecas šī direktīva, transportlīdzeklī, kas atbilst pielikumā noteiktajām prasībām;
  - c) nepārvadā nevienu dzīvnieku vai neliek nevienu dzīvnieku pārvadāt tādā veidā, kas var dzīvniekam nodarīt kaitējumu vai radīt nevajadzīgas ciešanas;
- 2) persona, kas atbild par dzīvnieku pārvadāšanas uzņēmumu:
  - a) uztic pārvadāšanu personālam ar vajadzīgajām zināšanām, lai pienācīgi aprūpētu pārvadājamos dzīvniekus;
  - b) par braucieniem, kas ilgāki par 24 stundām no izbraukšanas vietas, kā arī ņemot vērā galapunktu, sastāda maršrutu (ieskaitot visas pieturvietas un pārvietošanas punktus), ar

ko var nodrošināt, ka dzīvniekus atpūtina, pabaro un padzirda un, vajadzības gadījumā, izkrauj un izmitina saskaņā ar šīs direktīvas prasībām attiecībā uz konkrēto pārvadājamo dzīvnieku veidu;

- c) spēj, ievērojot pārvadājamo sugu, kā arī ja brauciens ir ilgāks par 24 stundām, pierādīt, ka ir veikti pasākumi, lai apmierinātu dzīvnieku vajadzību pēc barības un ūdens brauciena laikā pat tad, ja maina maršruta plānu vai ja braucienu pārtrauc tādu iemeslu dēļ, ko viņš nespēj kontrolēt;
  - d) nodrošina, lai dzīvniekus tūlīt pārvestu uz to galapunktu, neatkarīgi no autovadītāju parastajiem atpūtas periodiem;
  - e) nodrošina, lai brauciena laikā sūtījumam būtu pievienots maršruta plāna oriģināls, kas minēts b) apakšpunktā, kā arī būtu norādīts izbraukšanas datums, vieta un laiks;
  - f) laika posmā, ko nosaka kompetentā iestāde, glabā maršruta plāna otru eksemplāru, kas pēc pieprasījuma jāiesniedz kompetentajai iestādei pārbaudei;
  - g) ja dzīvniekus ved bez pavadītāja, tad nodrošina, lai nosūtītājs būtu tos nodevis pārvadāšanai saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem, un lai saņēmējs būtu gatavs tos saņemt;
- 3) pieturvietas, par kurām iepriekš vienojusies 2. punktā minētā persona, regulāri pārbauda kompetentā iestāde.

6. pants

1. Šādi groza Direktīvu 90/425/EEK:

- a) ar šādu tekstu aizstāj 1. panta trešo daļu:

“Šī direktīva neietekmē pārbaudes to uzdevumu ietvaros, ko nediskriminējošā veidā veic iestādes, kuras atbild par tiesību aktu vispārējo piemērošanu dalībvalstī”;
  - b) ar šādu norādi papildina A pielikuma I iedaļu:

“Padomes 1991. gada 19. novembra Direktīva 91/628/EEK par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā, ar kuru groza Direktīvas 90/425/EEK un 91/496/EEK (OV L 340, 11.12.1991., 17. lpp).”
2. Sertifikātus vai dokumentus, kas minēti Direktīvas 90/425/EEK 3. pantā, papildina saskaņā ar 17. pantā noteikto procedūru, lai ņemtu vērā šīs direktīvas prasības.

3. Informācijas apmaiņa starp iestādēm saskaņā ar šīs direktīvas prasībām jāintegrē datorizētajā sistēmā, kas paredzēta 20. pantā Direktīvā 90/425/EEK (*Animo*), un attiecībā uz importu no trešajām valstīm *Shift* projektā, kas ir saskaņā ar Direktīvas 91/496/EEK 12. panta 4. punktu.

Sīki izstrādātus noteikumus šā punkta piemērošanai pieņem saskaņā ar 17. pantā noteikto procedūru.

7. pants

1. Dalībvalstis nodrošina, lai gadījumos, kad streiki vai citi neparedzami apstākļi kavē šīs direktīvas izpildi, tiktu veikti vajadzīgie pasākumi, lai novērstu vai līdz minimumam samazinātu jebkuru kavēšanos pārvadāšanas laikā vai dzīvnieku ciešanas. Jo īpaši, jāveic vajadzīgie priekšdarbi ostās, lidostās, dzelzceļa stacijās, šķirotavās un robežkontroles punktos, kas minēti Direktīvas 91/496/EEK 6. pantā, lai paātrinātu dzīvnieku pārvadāšanu apstākļos, kuri atbilst šīs direktīvas prasībām.

2. Neierobežojot Kopienas dzīvnieku veselības prasības, kas noteiktas citos tiesību aktos, nevienu dzīvnieku sūtījumu pārvadāšanas laikā nedrīkst aizturēt, ja vien tas nav pilnīgi nepieciešams dzīvnieku labturībai. Ja kāds dzīvnieku sūtījums pārvadāšanas laikā jāaiztur ilgāk nekā divas stundas, tad veic atbilstošus priekšdarbus dzīvnieku aprūpei un, vajadzības gadījumā, viņu izkraušanai un izmitināšanai.

8. pants

Dalībvalstis nodrošina, lai saskaņā ar pārbaudes principiem un noteikumiem, kas izklāstīti Direktīvā 90/425/EEK, kompetentās iestādes pārbaudītu šīs direktīvas prasību izpildi, nediskriminējošā veidā pārbaudot:

- transportlīdzekļus un dzīvniekus, kurus atved galapunktā;
- transportlīdzekļus un dzīvniekus tirgos, izbraukšanas vietās, pieturvietās un pārvietošanas punktos;
- datus pavaddokumentos.

Turklāt, ja dalībvalsts kompetentās iestādes rīcībā ir informācija, kas vedina domāt par pārkāpumu, pārbaudes var veikt arī dzīvnieku pārvadāšanas laikā attiecīgās dalībvalsts teritorijā.

Šis pants neietekmē pārbaudes to uzdevumu ietvaros, ko nediskriminējošā veidā veic iestādes, kuras atbild par tiesību aktu vispārējo piemērošanu dalībvalstī.

9. pants

1. Ja pārvadāšanas laikā konstatē, ka šīs direktīvas noteikumi netiek vai nav tikuši ievēroti, tad tās vietas kompetentā iestāde, kurā izdarīja tādu atzinumu, pieprasa personai, kura atbild par transportlīdzekli, veikt jebkuru darbību, ko kompetentā iestāde uzskata par vajadzīgu, lai nodrošinātu attiecīgo dzīvnieku labturību.

Atkarībā no katra gadījuma apstākļiem tāda rīcība var ietvert:

- pasākumus, lai pabeigtu braucieni vai lai nosūtītu dzīvniekus uz to izbraukšanas vietu pa taisnāko maršrutu, ar noteikumu, ka tādas rīcības gaita neradīs dzīvniekiem nevajadzīgas ciešanas;
- pasākumus, lai dzīvniekus līdz jautājuma atrisināšanai novietotu piemērotā mītnē ar atbilstošu aprūpi;
- dzīvnieku nokaušanas pasākumus, lai dzīvniekiem neradītu nevajadzīgas ciešanas. Tādu dzīvnieku liemeņu galapunktu un izmantošanu regulē Direktīvas 64/433/EEK ⁽¹⁾ noteikumi.

2. Ja persona, kas atbild par transportlīdzekli, neizpilda kompetentās iestādes norādījumus, tad pēdējā tūlīt noorganizē attiecīgo pasākumu veikšanu un pienācīgi iekasē tādu pasākumu izmaksas.

3. Šī direktīva neietekmē dalībvalstī spēkā esošos tiesību aktos paredzētās pārsūdzības tiesības attiecībā uz kompetento iestāžu lēmumiem.

Lēmumus, ko pieņēmušas dalībvalstu kompetentās iestādes, un tādu lēmumu pamatojumu paziņo nosūtītājam vai viņa pārstāvim un nosūtītāja dalībvalsts kompetentajai iestādei.

Pēc attiecīgā nosūtītāja vai viņa pārstāvja pieprasījuma minētos lēmumus un pamatojumus viņam nosūta rakstiskā veidā kopā ar precīzām ziņām par pārsūdzības tiesībām, kas viņam pieejamas saskaņā ar nosūtītāja dalībvalstī spēkā esošajiem tiesību aktiem, kā arī par spēkā esošo procedūru un termiņiem.

Tomēr konflikta gadījumā abas attiecīgās personas, ja viņas par to vienojas, viena mēneša laikā var iesniegt konfliktu novērtēšanai ekspertam, kura vārds ir norādīts Kopienas ekspertu sarakstā, ko sastādīs Komisija.

Tādi eksperti izsniedz atzinumus ne vēlāk kā pēc 72 stundām. Personas ievēro eksperta atzinumu, pienācīgi ņemot vērā Kopienas veterināros tiesību aktus.

⁽¹⁾ Grozīta un konsolidēta ar Direktīvu 91/497/EEK (OV L 268, 24.9.1991., 68. lpp.).

10. pants

1. Komisijas eksperti tiktāl, cik tas vajadzīgs šīs direktīvas vienādi piemērošanai, var veikt pārbaudes klātienē sadarbībā ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm. Dalībvalsts, kuras teritorijā notiek pārbaude, sniedz ekspertiem visu palīdzību, kas viņiem vajadzīga uzdevuma izpildei. Komisija informē dalībvalstis par tādu pārbažu rezultātiem.

2. Sīki izstrādātus noteikumus šā panta piemērošanai pieņem saskaņā ar 17. pantā noteikto procedūru.

III NODAĻA

Imports no trešajām valstīm

11. pants

1. Piemēro Direktīvā 91/496/EEK paredzētos noteikumus, jo īpaši attiecībā uz pārbažu organizēšanu un kontroli.

2. Trešo valstu izcelsmes dzīvu dzīvnieku, uz ko attiecas šī direktīva, imports, tranzīts un pārvadāšana Kopienas teritorijā un caur to ir atļauts tikai tad, ja eksportētājs un/vai importētājs apņemas ievērot šīs direktīvas prasības un ir veicis pasākumus to izpildei.

3. No 1993. gada 1. janvāra Direktīvas 91/496/EEK 4. panta 2. punkta d) apakšpunktu aizstāj ar šādu tekstu:

“d) atbilstības pārbaude prasībām, kas noteiktas Padomes 1991. gada 19. novembra Direktīvā 91/628/EEK par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā, ar kuru groza Direktīvas 90/425/EEK un 91/496/EEK (*)

(*) OV L 340, 11.12.1991., 17. lpp.”.

4. Sertifikātus vai dokumentus, kas paredzēti Direktīvas 91/496/EEK 4. panta 1. punkta trešajā ievilkumā, papildina saskaņā ar 17. pantā noteikto procedūru, lai ņemtu vērā šīs direktīvas prasības.

Līdz minēto noteikumu pieņemšanai piemēro attiecīgos valsts noteikumus, ievērojot Līgumā paredzētos vispārīgos noteikumus.

IV NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

12. pants

Šīs direktīvas nolūkā, *mutatis mutandis*, piemēro noteikumu un informācijas procedūras, kas izklāstītas Direktīvā 89/608/EEK (1)

(1) OV L 351, 2.12.1989., 34. lpp

13. pants

1. Komisija līdz 1992. gada 1. jūlijam iesniedz ziņojumu, kas sastādīts, ņemot vērā Zinātniskās veterinārijas komitejas atziņumu, kuram, ja iespējams, pievienoti priekšlikumi attiecībā uz:

— jautājumu par maksimālā braucieni skaita noteikšanu dažiem dzīvnieku veidiem,

— pārtraukumiem, kas noteikti pielikuma I nodaļas A daļas 2. punkta b) apakšpunktā,

— atpūtas ilgumu, kas paredzēts 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā,

— iekraušanas blīvuma standartiem, kas piemērojami dažu dzīvnieku veidu pārvadāšanai,

— standartiem, atbilstoši kuriem jābūt transportlīdzekļiem, lai pārvadātu dažus dzīvnieku veidus.

Padome lemj par minētajiem priekšlikumiem ar kvalificētu balsu vairākumu.

2. Saskaņā ar 17. pantā noteikto procedūru un pēc apspriedes ar Zinātnisko veterinārijas komiteju, Komisija nosaka Kopienas kritērijus, kuri jāievēro pieturvietās attiecībā uz dažu dzīvnieku veidu barošanu, dzirdīšanu, iekraušanu, izkraušanu un, vajadzības gadījumā, izmitināšanu.

3. Trīs gadus pēc šīs direktīvas noteikumu izpildes Komisija iesniedz Padomei ziņojumu par dalībvalstu gūto pieredzi, jo īpaši attiecībā uz 1. un 2. punktā minētajiem noteikumiem, kam, ja iespējams, pievienoti priekšlikumi minēto noteikumu grozīšanai, par kuriem Padome lemj ar kvalificētu balsu vairākumu.

4. Līdz 1. un 2. punktā minēto noteikumu izpildei piemēro attiecīgos valsts noteikumus, ievērojot Līgumā noteiktos vispārīgos noteikumus.

14. pants

Padome, lemjot ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma, izdara grozījumus pielikumos, jo īpaši, lai pielāgotu tos tehnoloģijas un zinātnes attīstībai.

15. pants

Saskaņā ar 17. pantā noteikto procedūru, sertifikātus vai pavaddokumentus, kas paredzēti Kopienas noteikumos par 1. pantā minēto dzīvnieku pārvadāšanu, var papildināt ar kompetentās iestādes apliecinājumu Direktīvas 90/425/EEK 2. panta 6. punkta nozīmē par to, ka šīs direktīvas prasības ir izpildītas.

16. pants

Saskaņā ar 17. pantā noteikto procedūru, pamatojoties uz otrajā daļā noteikto informāciju, pieņem noteikumus par dzīvnieku labturību pārvadāšanas laikā, kas piemērojami dzīvnieku aprītei dažās to teritoriju daļās, kas minētas Direktīvas 90/675/EEK I pielikumā, tostarp Spānijas Karalistes teritorijā Kanāriju salās, lai ņemtu vērā tādu teritoriju dabiskos ierobežojumus, jo īpaši, to attālumu (nošķirtību) no Kopienas teritorijas kontinentālās daļas.

Tādēļ, vēlākais, līdz 1992. gada 1. jūlijam attiecīgās dalībvalstis iesniedz Komisijai īpašos noteikumus, kuri tiks ievēroti attiecībā uz dzīvnieku labturību pārvadāšanas laikā, kad dzīvniekus pārvietos attiecīgajos reģionos, ņemot vērā minētajām teritorijām raksturīgos ierobežojumus.

17. pants

1. Ja ir jāizmanto šajā pantā noteiktā procedūra, tad priekšsēdētājs pēc paša ierosmes vai pēc kādas dalībvalsts pieprasījuma par šo jautājumu nekavējoties paziņo Pastāvīgajai veterinārijas komitejai (še turpmāk "Komiteja"), kas izveidota ar Lēmumu 68/361/EEK⁽¹⁾.

2. Komisijas pārstāvis iesniedz Komitejai veicamo pasākumu projektu. Komiteja sniedz savu atzinumu par projektu termiņā, ko atkarībā no jautājuma steidzamības var noteikt priekšsēdētājs. Atzinumu sniedz ar balsu vairākumu, kā Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 148. panta 2. punktā noteikts attiecībā uz lēmumiem, kas Padomei jāpieņem pēc Komisijas priekšlikuma. Dalībvalstu pārstāvju balsis komitejā skaita, kā noteikts minētajā pantā. Priekšsēdētājs nebalso.

3. Komisija pieņem paredzētos pasākumus, ja tie ir saskaņā ar Komitejas atzinumu.

4. Ja paredzētie pasākumi nav saskaņā ar Komitejas atzinumu vai ja atzinums netiek sniegts, Komisija tūlīt iesniedz Padomei priekšlikumu par veicamajiem pasākumiem. Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

Ja triju mēnešu laikā pēc tam, kad šis jautājums nodots Padomei izskatīšanai, Padome nav pieņēmusi lēmumu, Komisija pieņem

ierosinātos pasākumus, ja vien Padome ar vienkāršu balsu vairākumu nav pieņēmusi lēmumu pret minētajiem pasākumiem.

18. pants

1. Dalībvalstis veic īpašus atbilstošus pasākumus, lai sodītu jebkuru šīs direktīvas pārkāpumu no fizisko vai juridisko personu puses.

2. Atkārtota šīs direktīvas pārkāpuma gadījumā vai, ja pārkāpuma rezultātā dzīvniekiem tiek radītas smagas ciešanas, dalībvalsts, neierobežojot citas piemērotās sankcijas, var veikt vajadzīgos pasākumus, lai labotu ievērotos trūkumus.

19. pants

Šo direktīvu piemēro, neierobežojot pienākumus, kuri rodas, ievērojot muitas tiesību aktus.

20. pants

Direktīvas 77/489/EEK un 81/389/EEK atceļ ne vēlāk kā datumā, kas minēts 21. pantā.

21. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā likumi, noteikumi un citi tiesību akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības līdz 1993. gada 1. janvārim. Tās par to tūlīt informē Komisiju.

2. Nosakot 1. punktā minētos pasākumus, dalībvalstis tajos ietver norādi uz šo direktīvu vai arī tādu norādi pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāmas tādas norādes.

22. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1991. gada 19. novembrī

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
P. BUKMAN

(1) OV L 255, 18.10.1968., 23. lpp.

PIELIKUMS

I NODAĻA

MĀJAS NEPĀRNADŽI UN MĀJAS DZĪVNIKI, KURI PIEDER GOVJU, AITU, KAZU UN CŪKU SUGAI

A. Vispārīgie noteikumi

1. Grūsnus dzīvniekus, kas var atnesties pārvadāšanas laikā, vai dzīvniekus, kas atnesušies iepriekšējās 48 stundās, un jaundzimušus dzīvniekus, kuriem vēl nav pilnībā sadzījusi naba, neuzskata par derīgiem pārvadāšanai.
2. a) Dzīvniekiem nodrošina pienācīgu telpu, lai tie var stāvēt savā dabiskajā pozā, un, vajadzības gadījumā, šķērssienas, lai aizsargātu dzīvniekus no transportlīdzekļa kustībām. Ja īpašos dzīvnieku aizsardzības noteikumos nav paredzēts citādi, dzīvniekiem nodrošina telpu, lai tie var apgulties.
- b) Transportlīdzekļus un konteinerus projektē un darbina tā, lai aizsargātu dzīvniekus pret sliktiem laika apstākļiem un izteiktām klimatisko apstākļu atšķirībām. Ventilācijai un gaisa kubatūrai jāatbilst pārvadāšanas nosacījumiem un jābūt piemērotai attiecībā uz pārvadājamo dzīvnieku sugu.
- c) Transportlīdzekļiem un konteineriem jābūt viegli iztīrāmiem, lai no tiem nevar aizbēgt, un tos projektē un darbina tā, lai nepieļautu kaitējuma un nevajadzīgu ciešanu radīšanu dzīvniekiem un nodrošinātu to drošību pārvadāšanas laikā. Konteinerus, kuros pārvadā dzīvniekus, marķē ar simbolu, kurš norāda uz dzīvnieku klātbūtni, un ar zīmi, kas norāda dzīvnieku stāvošo pozu. Tajos var veikt pārbaudes un dzīvnieku aprūpi, un tie jāsavieto tā, lai netiktu traucēta ventilācija. Pārvadāšanas un manipulāciju laikā konteinerus vienmēr novieto stāvus un nepakļauj spēcīgiem grūdieniem vai kratīšanai.
- d) Pārvadāšanas laikā dzīvniekiem ar pienācīgiem starplaikiem jāsaņem ūdens un piemērota barība. Tādi starplaiki nepārsniedz 24 stundas, ja vien īpašos gadījumos dzīvnieku interesēs nav vajadzīgs starplaika pagarinājums, kas nepārsniedz divas stundas, jo īpaši, ņemot vērā pārvadājamās sugas, izmantoto transportlīdzekli un izkraušanas vietas tuvumu.
- e) Nepārnadžiem pārvadāšanas laikā ir uzlikta pavada. Šo noteikumu nepiemēro neiejātiem kumeļiem vai dzīvniekiem, kurus pārvadā atsevišķos steliņģos.
- f) Kad dzīvniekus piesien, tad virves un citi izmantotie stiprinājumi ir pietiekami stipri, lai normālos pārvadāšanas apstākļos nepārtrūktu, un pietiekami gari, lai dzīvnieki vajadzības gadījumā varētu apgulties un paēst un padzerties, un tie ir tā projektēti, lai novērstu nožņaugšanas vai ievainojuma draudus. Dzīvniekus nepiesien aiz ragiem vai deguna riņķiem.
- g) Nepārnadžus pārvadā individuālos steliņģos, kuri ir tā projektēti, lai aizsargātu dzīvniekus pret triecieniem. Tādus dzīvniekus tomēr var pārvadāt grupās; tādā gadījumā jāparūpējas, lai dzīvniekus, kuri ir naidīgi cits pret citu, nepārvadātu kopā vai arī, ja tos pārvadā kopā, lai tiem būtu neapkaloti pakaļkāju nagi.
- h) Nepārnadžus nepārvadā transportlīdzekļos, kam ir vairāk par vienu platformu.
3. a) Ja vienā transportlīdzeklī pārvadā dažādu sugu dzīvniekus, tos nodala atkarībā no sugas, izņemot gadījumus ar dzīvniekiem, kuri ir pieraduši uzturēties kopā un kam atšķiršana radītu ciešanas. Turklāt veic īpašus pasākumus, lai novērstu negatīvu reakciju, kas var rasties, ja vienā sūtījumā pārvadā dzīvniekus, kas jau iedzimti cits pret citu ir naidīgi. Ja vienā transportlīdzeklī pārvadā dažāda vecuma dzīvniekus, tad pieaugušos dzīvniekus un jaunos dzīvniekus novieto atsevišķi; šis ierobežojums tomēr neattiecas uz dzīvnieku mātītēm, ko pārvadā kopā ar viņu mazuļiem, kuri zīz pienu. Nekastrētus pieaugušus dzīvnieku tēviņus novieto atsevišķi no mātītēm. Pieaugušus vaislas kuļus novieto atsevišķi citu no cita. Tas attiecas arī uz ērzeļiem. Minētos noteikumus piemēro tikai tiktāl, cik dzīvnieki nav audzēti savietojamās grupās vai nav cits pie cita pieraduši.
- b) Nodalījumos, kuros pārvadā dzīvniekus, neiekrauj preces, kas var apdraudēt dzīvnieku labturību.
4. Izmanto piemērotas iekārtas dzīvnieku iekraušanai un izkraušanai, tādas kā tilti, slīpnes vai trapi. Iekārtu grīdas segumu projektē tā, lai novērstu slīdēšanu, un vajadzības gadījumā iekārtas aprīko ar sānu aizsargkonstrukcijām. Pārvadāšanas laikā dzīvniekus netur piekārtus ar mehāniskiem līdzekļiem, kā arī tos neceļ un nevelk aiz galvas, ragiem, kājām, astes vai vilnas. Turklāt pēc iespējas jāizvairās no elektrošoka izmantošanas.

5. Transportlīdzekļa vai konteina gūda ir pietiekami stipra, lai izturētu pārvadājamo dzīvnieku svaru. Tā ir projektēta tā, lai neslīdētu; ja grīdā ir spraugas vai caurumi, tiem jābūt pilnīgi gludiem, lai novērstu dzīvnieku savainošanu. Grīda ir noklāta ar pietiekamu daudzumu pakaišu, lai uzsūktu mēslus, izņemot gadījumus, kad to var aizstāt ar citu veidu, nodrošinot vismaz tādas pašas priekšrocības, vai arī ja mēslus regulāri aizvāc.
6. Lai nodrošinātu dzīvniekiem nepieciešamo aprūpi pārvadāšanas laikā, lauksaimniecības dzīvnieku sūtījumus pavadā pavadoņi, izņemot šādus gadījumus:
  - a) ja dzīvniekus pārvadā konteineros, kas ir nostiprināti, pienācīgi vēdināti un, vajadzības gadījumā, ar barības un ūdens daudzumu automātiskajos sadalītājos, kuri nevar apgāzties, kas ir pietiekami braucienam, kas divreiz pārsniedz paredzēto laiku;
  - b) ja pārvadātājs pilda arī pavadona funkcijas,
  - c) ja nosūtītājs ir iecēlis darbinieku, kurš aprūpēs dzīvniekus atbilstošās pieturvietās.
7. a) Pavadoņi vai nosūtītāja darbinieki rūpējas par dzīvniekiem, padzirda un pabaro tos, un vajadzības gadījumā izslauc.
  - b) Slaucamas govīs slauc ar apmēram 12 stundu starplaikiem, bet tie nedrīkst pārsniegt 15 stundas.
  - c) Lai pavadoņi varētu veikt tādu aprūpi, viņam vajadzības gadījumā tiek nodrošināts pienācīgs apgaismojums.
8. Dzīvniekus iekrauj tikai tādos transportlīdzekļos, kas ir rūpīgi iztīrīti un, vajadzības gadījumā, dezinficēti. Beigtus dzīvniekus, pakaišus un mēslus aizvāc pēc iespējas drīzāk.

B. Īpaši noteikumi pārvadāšanai pa dzelzceļu

9. Visus vilciena vagonus, ko izmanto dzīvnieku pārvadāšanai, marķē ar simbolu, kas norāda uz dzīvnieku klātbūtni, ja vien dzīvniekus nepārvadā konteineros. Ja nav iespējams dabūt vagonus, kas speciāli pielāgoti dzīvnieku pārvadāšanai, tad dzīvniekus pārvadā slēgtos vagonos, kas spēj sasniegt lielu braukšanas ātrumu un ir aprīkoti ar pietiekami lielām gaisa ventilācijas ejām vai ventilācijas sistēmu, kas ir efektīva, pat braucot nelielā ātrumā. Vagonu iekšējās sienas ir no koka vai cita piemērota materiāla, pilnīgi gludas un atbilstošā augstumā aprīkotas ar riņķiem vai stiepiem, pie kuriem dzīvniekus vajadzības gadījumā var piesiet.
10. Ja nepārnadžus nepārvadā individuālos steliņos, tad tos piesien tādā veidā, lai tie raudzītos visi uz vienu transportlīdzekļa pusi vai arī cits uz citu. Tomēr kumeļus un neiejātus dzīvniekus nepiesien.
11. Lielus dzīvniekus iekrauj tā, lai pavadoņi varētu starp viņiem pārvietoties.
12. Ja saskaņā ar 3. punkta a) apakšpunktu dzīvnieki ir jānodala, tad to izdara, vai nu piesienot tos atsevišķās vagona daļās (ja ir pietiekami daudz telpas), vai nodalot dzīvniekus ar piemērotām starpsienām.
13. Komplektējot vilcienus, kā arī veicot citas darbības ar vagoniem, ievēro visus vajadzīgos piesardzības pasākumus, lai novērstu to vagonu kratīšanos, kuros atrodas dzīvnieki.

C. Īpaši noteikumi pārvadāšanai pa autoceļiem

14. No transportlīdzekļiem nevar aizbēgt, un tie ir tā būvēti, lai nodrošinātu dzīvnieku drošību, un tie ir aprīkoti arī ar jumtu, kas nodrošina pienācīgu aizsardzību pret laika apstākļiem.
15. Piesiešanas ierīces ierīko transportlīdzekļos, kurus izmanto tādu lielu dzīvnieku pārvadāšanai, kas parasti jāpiesien. Ja telpa transportlīdzeklī ir jānodala, tad izmantotajām starpsienām jābūt izturīgām.
16. Transportlīdzekļos ir piemērots aprīkojums, kas atbilst 4. punkta prasībām.

D. Īpaši noteikumi pārvadāšanai pa ūdeni

17. Kuģu aprīkojums ir tāds, lai dzīvniekus varētu pārvadāt, neievainojot tos un neradot tiem nevajadzīgas ciešanas.

18. Dzīvniekus nepārvadā uz vaļējiem klājiem, vien atbilstoši nostiprinātos konteineros vai citās iekārtās, ko apstiprinājusi kompetentā iestāde un kas sniedz pienācīgu aizsardzību pret jūru un laika apstākļiem.
19. Dzīvniekus piesien vai pienācīgi novieto aizgaldos vai konteineros.
20. Jāparedz atbilstošas ejas, kas ļauj piekļūt visiem aizgaldiem, konteineriem vai transportlīdzekļiem, kuros novietoti dzīvnieki. Jābūt pieejamam attiecīgam aprīkojumam, kas nodrošina apgaismojumu.
21. Nodrošina pienācīgu pavadoņu skaitu, ņemot vērā pārvadājamo dzīvnieku skaitu un brauciena ilgumu.
22. Visām kuģa daļām, kur novietoti dzīvnieki, jābūt aprīkotām ar drenāžas sistēmu, un tajās jāuztur labi sanitārie apstākļi.
23. Uz klāja jābūt kompetentās iestādes apstiprinātam instrumenta veidam, ar ko vajadzības gadījumā var veikt dzīvnieku kaušanu.
24. Peldlīdzekļus, ko izmanto dzīvnieku pārvadāšanai, pirms izbraukšanas apgādā ar pietiekamiem dzeramā ūdens krājumiem (ja minētie peldlīdzekļi nav aprīkoti ar pienācīgu ūdens ieguves/ražošanas sistēmu) un atbilstošu barību, ņemot vērā pārvadājamo dzīvnieku sugas un skaitu, kā arī brauciena ilgumu.
25. Paredz noteikumus gadījumiem, kad brauciena laikā jāizolē slimi vai ievainoti dzīvnieki un vajadzības gadījumā jāsniedz pirmā palīdzība.
26. a) Ja dzīvniekus pārvadā dzelzceļa vagonos uz kuģa klāja, tad īpaši parūpējas, lai dzīvniekiem visa brauciena laikā būtu nodrošināta pietiekama ventilācija. Minētos 17. līdz 19. punktu nepiemēro tādu dzīvnieku pārvadāšanai, kas iekrauti dzelzceļa vagonos vai autotransportlīdzekļos uz prāmju vai līdzīgu peldlīdzekļu klāja.
b) Ja dzīvniekus pārvadā autotransportlīdzekļos uz kuģa klāja, tad piemēro šādus pasākumus:
  - i) dzīvnieku nodalījumam jābūt pienācīgi piestiprinātam pie transportlīdzekļa; transportlīdzeklī un dzīvnieku nodalījumam jābūt aprīkotam ar atbilstošām siešanas ierīcēm, lai tos varētu cieši piestiprināt pie kuģa. Uz nosepta klāja uz iebrucama (ro-ro) peldlīdzekļa jāuztur pietiekama ventilācija, ņemot vērā pārvadājamo transportlīdzekļu skaitu. Ja iespējams, dzīvnieku pārvadāšanas transportlīdzeklis jānovieto blakus svaiga gaisa ieplūdes avotam;
  - ii) dzīvnieku nodalījumā jābūt pietiekamam skaitam ventilācijas eju vai citu līdzekļu, lai nodrošinātu, ka to pietiekami ventilē, paturot prātā, ka gaisa plūsma ir ierobežota noslēgtajā transportlīdzekļu kravas telpā uz kuģa. Dzīvnieku nodalījumā un katrā no tā līmeņiem jābūt pietiekamai telpai, lai nodrošinātu, ka virs dzīvniekiem, tiem stāvot savā dabiskajā pozā, ir pietiekama ventilācija;
  - iii) pie visām dzīvnieku nodalījuma daļām jābūt tiešai pieejai tā, lai dzīvniekus brauciena laikā, vajadzības gadījumā, var aprūpēt, pabarot un padzirdīt.

E. Īpaši noteikumi gaisa pārvadājumiem

27. Dzīvniekus pārvadā attiecīgajai sugai piemērotos konteineros, aizgaldos vai staļļos, ievērojot vismaz jaunākos IATA noteikumus attiecībā uz dzīvnieku dzīvniekiem.
28. Veic piesardzības pasākumus, lai novērstu ārkārtīgi augstas vai zemas temperatūras uz klāja, ņemot vērā dzīvnieku sugas. Turklāt nedrīkst pieļaut straujas gaisa spiediena svārstības.
29. Kravas lidaparātos jābūt kompetentās iestādes apstiprinātam instrumenta veidam, ar ko vajadzības gadījumā var veikt dzīvnieku kaušanu.

II NODAĻA

MĀJPUTNI, MĀJAS PUTNI UN MĀJAS TRUŠI

30. Mājputnu, mājas putnu un mājas trušu pārvadāšanai piemēro, *mutatis mutandis*, šādus I nodaļas noteikumus: 2. punkta a), b) un c) apakšpunktu, 3., 5., 6., 8., 9., 13. punktu, 17. līdz 22. punktu, to ieskaitot, un 24. punktu, un 26. līdz 29. punktu, to ieskaitot.

31. Piemērotai barībai un ūdenim jābūt pieejamam pienācīgos daudzumos, izņemot šādus gadījumus:
- ja brauciens ilgst mazāk nekā 12 stundas, neatkarīgi no iekraušanas un izkraušanas laika;
  - ja brauciens ilgst mazāk nekā 24 stundas, visu sugu cāļiem, ar noteikumu, ka brauciens beidzas ne vēlāk kā 72 stundas pēc izšķīšanās.

III NODAĻA

MĀJAS SUŅI UN MĀJAS KAĶI

32. Neierobežojot 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu, mājas suņu un mājas kaķu pārvadāšanai piemēro, *mutatis mutandis*, šādus I nodaļas noteikumus: 1. punktu, 2. punkta a), b) un c) apakšpunktu, 3., 5., 6. punktu, 7. punkta a) un c) apakšpunktu, 8., 9., 12., 13., 15. punktu un 17. līdz 29. punktu, to ieskaitot.
33. Pārvadājamus dzīvniekus baro starplaikos, kas nepārsniedz 24 stundas, un dzirda ar ūdeni starplaikos, kas nepārsniedz 12 stundas. Par barošanu un dzirdīšanu ir izsniegti rakstiski norādījumi. Sievišķā dzimuma dzīvniekus, kas ir meklēšanās periodā, nošķir no vīrišķā dzimuma dzīvniekiem.

IV NODAĻA

CITI ZĪDĪTĀJDZĪVNIEMI UN PUTNI

34. a) Šīs nodaļas noteikumus piemēro to zīdītāju un putnu pārvadāšanai, uz kuriem neattiecas iepriekšējo nodaļu noteikumi.
- b) Šajā nodaļā minēto sugu pārvadāšanai piemēro, *mutatis mutandis*, šādus I nodaļas noteikumus: 1. punktu, 2. punkta a), b) un c) apakšpunktu, 3. punkta b) apakšpunktu, 4., 5., 6. punktu, 7. punkta a) un c) apakšpunktu, 8., 9. punktu un 13. līdz 29. punktu, to ieskaitot.
35. Neierobežojot 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu, pārvadā tikai tādus dzīvniekus, kas ir derīgi pārvadāšanai un kam ir laba veselība. Dzīvniekus, kuri acīm redzami ir grūšņi, un dzīvniekus, kuri nesen atnesušie, kā arī mazuļus, kuri nespēj paši sevi pabarot un kurus nepavada viņu māte, neuzskata par derīgiem pārvadāšanai. No tādiem noteikumiem izņēmumu var piešķirt tikai ārkārtas apstākļos, kad dzīvnieku interesēs ir nonākt galapunktā, kur tiem var sniegt pienācīgu ārstēšanu.
36. Nomierinošus līdzekļus lieto tikai ārkārtas apstākļos un arī tad tikai veterinārārsta tiešā uzraudzībā. Dzīvnieka sūtijumam līdz pat galapunktam pievieno sīku informāciju par jebkuru nomierinošu līdzekļu lietošanu.
37. Dzīvnieki jāpārvadā tikai piemēroti uzbūvētos transportlīdzekļos, uz kuriem vajadzības gadījumā novieto norādes par to, ka tajos esošie dzīvnieki ir savvaļas, kautrīgi vai bīstami. Turklāt dzīvnieku sūtijumam pievieno skaidrus rakstiskus norādījumus par barošanu un dzirdīšanu un jebkuru īpašu vajadzīgo aprūpi.
- Dzīvnieki, uz kuriem attiecas *Cites*, jāpārvadā saskaņā ar jaunākajiem noteikumiem *Cites* "Pamatnostādnēs attiecībā uz dzīvū savvaļas dzīvnieku un augu pārvadāšanu un sagatavošanu nosūtīšanai". Gaisa pārvadājumu gadījumā tie jāpārvadā vismaz saskaņā ar jaunākajiem Starptautiskās gaisa transporta asociācijas (*IATA*) noteikumiem, kas reglamentē dzīvū dzīvnieku pārvadāšanu. Tos pēc iespējas drīzāk nogādā galapunktā.
38. Dzīvniekus, uz kuriem attiecas šī nodaļa, aprūpē saskaņā ar 37. punktā izklāstītajiem norādījumiem un pamatnostādnēm.
39. Pirms nosūtīšanas jāparedz atbilstošs dzīvnieku izmitināšanas un sagatavošanas laika posms, kurā tos, vajadzības gadījumā, pakāpeniski ievieto konteineros.
40. Dažādu sugu dzīvniekus neievieto vienā un tajā pašā konteinerā. Turklāt vienas sugas dzīvniekus neievieto tajā pašā konteinerā, ja vien nav zināms, ka tie ir savietojami cits ar citu.
41. Briežu dzimtas dzīvniekus nepārvadā ragu atjaunošanās periodā.
42. Putnus novieto pustumsā.

43. Neierobežojot īpašos pasākumus, kas jāpieņem saskaņā ar 3. panta 3. punktu, jūras zīdītājus pastāvīgi uzrauga kvalificēts pavadoņs. Konteinerus nedrīkst novietot kaudzē.
44. a) Papildu ventilāciju nodrošina, visās konteineru sienās ierīkojot atbilstoša izmēra caurumus, lai visu laiku būtu nodrošināta atbilstoša gaisa plūsma. Minētie caurumi ir tāda izmēra, kas neļauj dzīvniekiem saskarties ar cilvēkiem, kuri rīkojas ar konteineru, un sevi ievainot.
b) Visas konteineru sienas, jumti un pamatnes ir aprīkotas ar atbilstoša izmēra atstatuma režģiem, lai nodrošinātu, ka telpā, kur atrodas dzīvnieki, kravas maksimālas sakraušanas gadījumā brīvi ieplūdis gaiss.
45. Dzīvniekus nedrīkst novietot blakus pārtikas produktiem vai vietās, kur var piekļūt nepiederošas personas.

V NODAĻA

CITI MUGURKAULNIEKI UN AUKSTASIŅU DZĪVNIEKI

46. Citi mugurkaulnieki un aukstasiņu dzīvnieki jāpārvadā tādos konteineros, ievērojot tādos nosacījumus, jo īpaši attiecībā uz telpu, ventilāciju, temperatūru un drošību, un ar tādiem ūdens un skābekļa krājumiem, kas atbilst attiecīgajai sugai. Dzīvnieki, uz kuriem attiecas *Cites*, jāpārvadā saskaņā ar *Cites* "Pamatnostādnēm attiecībā uz dzīvību savvaļas dzīvnieku un augu pārvadāšanu un sagatavošanu nosūtīšanai". Gaisa pārvadājumu gadījumā tie jāpārvadā vismaz saskaņā ar jaunākajiem Starptautiskās gaisa transporta asociācijas (*IATA*) noteikumiem, kas reglamentē dzīvību dzīvnieku pārvadāšanu. Tie pēc iespējas drīzāk jānogādā galapunktā.
-